

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. H.**, zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2019, čj. JMK 7786/2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 2. 2021, čj. 33 A 23/2019-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Šlapanice (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 9. 2018, čj. OD-ČJ/125071-18/NEU, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu). Měl se ho dopustit tím, že dne 30. 7. 2018 v 12:32 hod. řídil motorové vozidlo tov. zn. VW Touareg, RZ: X v obci Moravany na ulici Hlavní u domu č. p. 65 ve směru jízdy od obce Nebovidy, přičemž překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci, a to o 15 km/h. Tímto jednáním stěžovatel porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Za přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 2 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Proti rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlavím označeným rozhodnutí zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Následně podal žalobce proti rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Brně žalobu. Mimo jiné namítl, že správní orgány nerespektovaly zákaz dvojího přičítání, neboť žalobci kladly k tíži, že překročení rychlosti je častou příčinou dopravních nehod, že přestupek byl spáchán konáním, na veřejném místě (podle žalobce se jej ani jinde nelze dopustit) a že jde o závažné jednání kvůli prodloužení brzdné dráhy (podle žalobce dojde k prodloužení brzdné dráhy při překročení rychlosti vždy, a nemůže se proto jednat o přítěžující okolnost). Žalobce nesouhlasil ani s tím, že mu bylo kladeno k tíži spáchání přestupku v denní době, kdy lze předpokládat vyšší hustotu provozu. Dle žalobce je naopak denní doba spáchání přestupku polehčující okolností, neboť je podstatně lepší viditelnost oproti nočnímu období. Počasí a výhledové poměry svědčily žalobci ku prospěchu, což nebylo zohledněno. Jelikož nebylo prokázáno, že by na komunikaci panoval vyšší provoz, je třeba ve prospěch obviněného presumovat, že vyšší hustota provozu nepanovala. Správní orgány též nezohlednily veškerá zákonná kritéria a u těch, která hodnotily, neuváděly, zda se jedná o okolnosti polehčující či přítěžující, a z jejich hodnocení nelze seznat, na základě čeho dospěly k závěru o výši pokuty, která dle žalobce není adekvátní.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. K námitkám žalobce uvedl, že podle zásady zákazu dvojího přičítání platí, že k okolnosti, která je zákonným znakem přestupku, nelze při ukládání sankce přihlídnout jako k okolnosti polehčující nebo přítěžující. Skutková podstata přestupku zakotvuje jeho formální znaky, nereflektuje už různou míru společenské škodlivosti a závažnosti jednání spočívající v intenzitě překročení nejvyšší dovolené rychlosti stejně jako individuální okolnosti případu. Hodnocení těchto okolností je pak v dispozici uvážení správních orgánů, a to při znalosti místních podmínek silničního provozu. Zákaz dvojího přičítání neporušilo ani to, že správní orgán I. stupně přihlédl k tomu, že přestupek byl spáchán konáním a na veřejně přístupném místě. Tyto okolnosti neměly na výši sankce podstatnější vliv. Namítá-li žalobce, že spáchání přestupku v denní době mělo být hodnoceno v jeho prospěch, neboť je viditelnost lepší než v noci, ani s tím soud nesouhlasil, jelikož správní orgán I. stupně logicky zdůvodnil, že v denní době lze na daném místě očekávat zvýšený pohyb jiných vozidel a chodců, což naopak v noci předpokládat nelze. Nejedná se o zákaz dvojího přičítání. Soud se neztotožnil s tvrzením žalobce, že by správní orgán nezohlednil veškerá zákonná kritéria při stanovení sankce. Uloženou pokutu v polovině zákonné sazby považuje soud za zcela adekvátní, přičemž zásadními důvody pro tuto výši jsou zejména intenzita překročení rychlosti na straně jedné a následek přestupku a řidičská minulost žalobce na straně druhé.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel namítá, že správní orgán I. stupně nevymezil, jak velký vliv měla která z okolností na výslednou výši uložené sankce za spáchaný přestupek. Na to upozornil i v žalobě. Přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 silničního zákona se nelze dopustit jinak, než konáním a na místě veřejně přístupném. Tyto okolnosti jsou nezbytnou součástí skutkové podstaty a nemohou být opětovně hodnoceny při úvaze o konkrétní výši sankce.

pokračování

K tomu odkazuje na rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2020, čj. 2 As 23/2019-34. Zvážení míry překročení nejvyšší dovolené rychlosti při úvaze o výši ukládané sankce je porušením zásady zákazu dvojího přičítání, jelikož překročení nejvyšší dovolené rychlosti je obsaženo v samotné skutkové podstatě přestupku a není rozhodující, zda byla tato překročena o 15 km/h nebo o 5 km/h. Míru překročení nejvyšší dovolené rychlosti nelze hodnotit k tíži pachatele, což konstatoval i NSS v rozsudku ze dne 22. 8. 2019, čj. 3 As 281/2017-47.

[6] Uvážení spáchání přestupku v denní době jako přitěžující okolnosti, neboť i podle krajského soudu lze předpokládat vyšší hustotu silničního provozu, je nezákonné. Naopak za dne je lepší viditelnost, než v noci, mělo by se jednat spíše o okolnost polehčující. Tvzení o vyšší hustotě provozu správní orgán I. stupně neprokázal, je nutné presumovat, že nepanovala a nemůže být kladena k tíži stěžovatele. Ten považuje za důležité vyjasnit, zda je „více nebezpečné“ překročit nejvyšší dovolenou rychlost ve dne, či v noci, nebo zda je intenzita porušení právního předpisu v obou případech stejná.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a důvodů v ní uplatněných. Neshledal vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje především na porušení zásady zákazu dvojího přičítání. K tomu lze představit, že podle ustálené judikatury je v obecné rovině třeba tuto zásadu chápat tak, že k okolnosti, která je zákonným znakem deliktu, nelze přihlédnout jako k okolnosti polehčující nebo přitěžující při ukládání sankce. Jednu a tutéž skutečnost, která je dána v intenzitě nezbytné pro naplnění určitého zákonného znaku skutkové podstaty konkrétního porušení právní povinnosti, nelze současně hodnotit jako okolnost obecně polehčující či obecně přitěžující (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 1. 2022, čj. 7 As 87/2020-29, ze dne 17. 3. 2010, čj. 4 Ads 66/2009-101, ze dne 29. 10. 2009, čj. 6 As 22/2009-84, ze dne 20. 4. 2006, čj. 4 As 14/2005-84, či ze dne 25. 1. 2006, čj. 4 As 22/2005 - 68).

[11] K argumentaci stěžovatele týkající se míry překročení rychlosti je v návaznosti na výše uvedené namísto uvést, že překročením nejvyšší dovolené rychlosti v obci může dojít k naplnění hned několika skutkových podstat přestupků, a to v závislosti na rozsahu tohoto překročení. Překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o méně jak 20 km/h je přestupkem podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona o silničním provozu, překročení v rozsahu 20 km/h až k hranici 40 km/h je přestupkem podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 citovaného zákona a překročení o 40 km/h a více je přestupkem podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 tohoto zákona; tomu odpovídá i odstupňování sankcí za tyto přestupky. Pokud tedy v dané věci vycházely úvahy správního orgánu I. stupně v případě přestupku překročení nejvyšší dovolené rychlosti v rozsahu v obci o méně jak 20 km/h i z míry překročení rychlosti v rámci daného rozpětí (o 15 km/h), zjevně se týkaly toho, že naměřená rychlost se nachází blíže horní hranici rozpětí. Právě tento fakt zvyšuje

společenskou škodlivost přestupkového jednání (§ 5 zákona o odpovědnosti za přestupky). Jak již judikatura dovodila, hodnocení míry překročení rychlosti při určení sankce v rámci rozpětí daného pro konkrétní skutkovou podstatu nepředstavuje porušení zásady dvojího přičítání, neboť dochází pouze k hodnocení míry porušení chráněného zájmu (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 1. 2022, čj. 7 As 87/2020-29, ze dne 25. 11. 2022, čj. 5 As 251/2020-29). Správní orgány (ani krajský soud, který jejich závěry aproboval) se tedy zohledněním míry překročení rychlosti porušení zásady dvojího přičítání (jak jej vymezuje shora uvedená judikatura) nedopustily. Na tom nemůže změnit nic ani polemika stěžovatele s dílčím závěrem správního orgánu I. stupně týkajícím se překročení rychlosti jako jedné z nejčastějších příčin dopravních nehod. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že v dané věci byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 2 000 Kč, tedy v polovině sankčního rozpětí (z hlediska výše omezeného toliko na 1 500 -2 500 Kč). Správní orgány míru překročení rychlosti posuzovaly právě z hlediska míry porušení chráněného zájmu, stejně jak potvrdil krajský soud. Nejvyšší správní soud jim dává za pravdu a konstatuje, že takový postup nepředstavuje porušení zásady dvojího přičítání (tedy kasační soud zde není ani v rozporu s rozsudky NSS odkazovanými stěžovatelem).

[12] K námitce stěžovatele týkající se závěrů krajského soudu, podle něhož byl přestupek spáchán konáním a na místě veřejném, Nejvyšší správní soud uvádí, že z odůvodnění správního orgánu I. stupně k výroku ohledně stanovení druhu a výměry sankce za spáchaný přestupek, na které odkazuje i rozhodnutí žalovaného, neplyne, že by správní orgány tyto okolnosti považovaly za přitěžující (i zde lze ostatně připomenout výši uložené sankce v polovině sankčního rozpětí – jinak poměrně omezeného – a to při překročení rychlosti blížící se horní hranici dané skutkové podstaty). Správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí tyto okolnosti (nyní zdůrazňované stěžovatelem) sice nastínil, avšak pouze okrajově. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného se pak výslovně podává, že výši pokuty shledal adekvátní právě zejména s ohledem na intenzitu překročení nejvyšší povolené rychlosti. Stejně tak krajský soud stěžovatelem zmiňované okolnosti (tedy spáchání přestupku konáním a na veřejně přístupném místě) výslovně označil ve vztahu k intenzitě překročení rychlosti za marginální s tím, že na výši sankce neměly podstatnější vliv. I on tedy za klíčovou okolnost považoval jednoznačně míru překročení rychlosti. Ani v tomto ohledu tedy polemika stěžovatele se závěry krajského soudu (resp. správních orgánů) nemůže představovat důvodnou kasační námitku.

[13] Výše uvedené závěry týkající se okolností, jež měly vliv na výši sankce, lze vztáhnout i k námitce stěžovatele týkající se doby, kdy byl přestupek spáchán. Nejvyšší správní soud i zde uvádí, že tato skutečnost nebyla v rámci ukládání správního trestu za spáchaný přestupek zjevně tou, která by byla hodnocena k tíži stěžovatele, a která by ovlivnila výši sankce (uložené v polovině zákonného rozpětí). Nelze nic vytýkat úvaze krajského soudu, podle něhož nelze brát v daném případě tuto okolnost za polehčující, pokud správní orgány, znalé místních poměrů, logicky zdůvodní, že v úseku spáchání dopravního přestupku (v zastavěné oblasti obce) lze v denní době očekávat zvýšený pohyb chodců a vozidel. Poukazuje-li stěžovatel na to, že je-li obecně spáchání přestupku v noční době okolnost přitěžující, *a contrario* by mělo být spáchání přestupku v denní době bráno jako okolnost přitěžující, nelze s tím souhlasit. Posouzení intenzity porušení právních předpisů je totiž odvislé od konkrétních okolností daného případu, především místě spáchání přestupku, kdy může být přitěžující okolností za určitých okolností spáchání přestupku v denní i noční době. Poukazuje-li v této souvislosti stěžovatel na zmínku

pokračování

krajského soudu týkající se prokazování či presumpce vyšší hustoty provozu, je tuto úvahu s ohledem na výše uvedené nutno považovat ze strany krajského soudu opět pouze za doplňkovou. Ani tato argumentace stěžovatele tedy nemůže být důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první a odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 6. března 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu